

Maaseutuohjelman toteutuma toimenpiteittäin/alatoimenpiteittäin (sitoumukset ja maksut 31.12.2017 mukaan milj. euroina)

Toimenpiteet	Voimassa oleva maa-seutuohjelman EU:n rahoitusosuus ¹⁾	Sidottu EU:n rahoitusosuus (31.12.2017 ⁴⁾)		Maksettu EU:n rahoitusosuus (31.12.2017, takaisinperinnät ja vuoden 2016 vuosittaiselvitys huomioitu)		
		EU:n rahoitusosuus	% kehyksestä	EU:n rahoitusosuus	% kehyksestä	% sidotusta
1. Koulutus ja tiedonvälitys²⁾⁴⁾, yhteensä	33,60	22,48	67 %	7,12	21 %	32 %
1.1 Tuki ammatilliseen koulutukseen ja taitojen hankkimiseen	21,00	6,77	32 %	1,45	7 %	22 %
1.2 Tuki esittely- ja tiedotustoimintaan	12,60	15,71	125 %	5,66	45 %	36 %
2. Neuvonta⁵⁾	14,28	3,10	22 %	3,10	22 %	100 %
2.1 Tuki neuvontapalveluiden hyödyntämiseen ⁵⁾	14,28	3,10	22 %	3,10	22 %	100 %
4. Investoinnit fyysiseen omaisuuteen, yhteensä	159,18	101,63	64 %	50,92	32 %	50 %
4.1 Tuki maatilojen investointeihin	138,18	81,39	59 %	42,77	31 %	53 %
4.2 Tuki maataloustuotteiden jalostukseen, kaupan pitämiseen ja/tai kehittämiseen ²⁾⁴⁾	18,48	17,69	96 %	7,48	40 %	42 %
4.4 Tuki maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden toteuttamiseen liittyviin ei-tuotannollisiin investointeihin	2,52	2,55	101 %	0,67	26 %	26 %
6. Tila- ja yritystoiminnan kehittäminen, yhteensä	140,70	48,29	34 %	23,19	16 %	48 %
6.1 Yrityksen perustamistuki nuorille viljelijöille, yhteensä	32,76	9,86	30 %	5,16	16 %	52 %
6.2 Yrityksen perustamistuki muuhun kuin maataloustoimintaan maaseutualueilla ⁴⁾	17,64	2,49	14 %	1,36	8 %	55 %
6.4 Tuki investointeihin muun kuin maataloustoiminnan perustamiseksi ja kehittämiseksi ²⁾⁴⁾	90,30	35,95	40 %	16,67	18 %	46 %
7. Maaseudun palvelujen ja kylien kehittäminen²⁾⁴⁾, yhteensä	33,60	23,33	69 %	7,28	22 %	31 %
7.1 Tuki maaseutualueiden kuntien ja kylien ja niiden peruspalvelujen kehittämissuunnitelmien sekä Natura 2000 -alueita ja muita luonnonarvoltaan merkittäviä alueita koskevien suojelu- ja hoitosuunnitelmien laatimiseen ja päivittämiseen	2,10	0,92	44 %	0,23	11 %	25 %
7.2 Tuki investointeihin kaikenlaisten pieninfrastruktuurien luomiseksi, parantamiseksi tai laajentamiseksi, uusiutuvia energialähteitä ja energiansäästöä koskevat investoinnit mukaan luettuina	6,30	0,86	14 %	0,40	6 %	46 %
7.3 Tuki laajakaistainfrastruktuuria varten mukaan lukien sen luominen, parantaminen ja laajentaminen, passiivinen laajakaistainfrastruktuuri sekä laajakaistan ja julkisten sähköisen hallinnon ratkaisujen saatavuus	12,60	9,45	75 %	2,86	23 %	30 %
7.4 Tuki investointeihin maaseutuväestölle suunnattujen paikallisten peruspalveluiden, vapaa-aika ja kulttuuri mukaan luettuina, ja niihin liittyvän infrastruktuurin perustamiseksi, parantamiseksi tai laajentamiseksi	6,30	7,05	112 %	2,43	39 %	34 %
7.5 Tuki investointeihin vapaa-ajan infrastruktuurin julkista käyttöä, matkailuneuvontaa ja pienimuotoista matkailuinfrastruktuuria varten	4,20	3,77	90 %	1,08	26 %	29 %
7.6 Tuki kylien, maaseutumaiseman ja luonnonarvoltaan merkittävien alueiden kulttuuri- ja luonnonperinnön säilyttämiseen, ennallistamiseen ja kohentamiseen liittyviin tutkimuksiin ja investointeihin, niihin liittyvät sosioekonomiset näkökohdat mukaan luettuina, sekä ympäristöalan tiedotustoimiin	2,10	1,28	61 %	0,29	14 %	22 %
10. Ympäristökorvaukset	666,26	641,28	96 %	426,24	64 %	66 %
10.1 Ympäristökorvaukset	665,88			426,19	64 %	
10.2 Tuki maatalouden geenivarojen säilyttämistä, kestäväää käyttöä ja kehittämistä varten	0,38			0,04	11 %	
11. Luonnonmukainen tuotanto	136,92	118,24	86 %	63,64	46 %	54 %
11.2 Korvaus luonnonmukaisen maatalouden käytäntöjen ylläpitämisestä	136,92	118,24	86 %	63,64	46 %	54 %
13. Luonnonhaittakorvaukset	760,20	462,93	61 %	462,93	61 %	100 %
13.1 Korvaus vuoristoalueilla	424,45			267,94	63 %	
13.2 Korvaus muille alueille, joilla on luonnonolosuhteista johtuvia huomattavia rajoitteita	335,75			195,00	58 %	
14. Eläinten hyvinvointi	192,36	89,27	46 %	78,35	41 %	88 %

16. Yhteistyö ja innovaatiot²⁾⁴⁾, yhteensä	67,20	31,05	46 %	6,47	10 %	21 %
16.1 Tuki toimijaryhmien perustamiseen ja toimimiseen (EIP)	4,20	1,00	24 %	0,00	0 %	0 %
16.2 Tuki pilottihankkeisiin sekä uusien tuotteiden, käytäntöjen, menetelmien ja teknikoiden kehittämiseen	16,38	7,96	49 %	1,54	9 %	19 %
16.3 Tuki (muuhun) yhteistyöhön pienten toimijoiden välillä yhteisten työprosessien järjestämiseksi sekä tilojen ja resurssien jakamiseksi sekä matkailun kehittämiseksi/markkinoinniseksi	8,40	3,70	44 %	0,82	10 %	22 %
16.4 Tuki horisontaaliseen ja vertikaaliseen yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden perustamiseksi ja kehittämiseksi sekä tuki paikallisiin menekinedistämistoimiin lyhyiden toimitusketjujen ja paikallisten markkinoiden kehittämiseksi	10,92	0,77	7 %	0,15	1 %	19 %
16.5 Tuki yhteisiin toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi sekä tuki ympäristöhankkeita ja nykyisiä ympäristökäytäntöjä koskeviin yhteisiin lähestymistapoihin	4,62	2,22	48 %	0,42	9 %	19 %
16.6 Tuki yhteistyöhön toimitusketjun toimijoiden välillä elintarvikkeissa, energiantuotannossa ja teollisissa prosesseissa käytettävän biomassan tarjoamiseksi kestäväällä tavalla	12,18	1,65	14 %	0,47	4 %	29 %
16.9 Tuki maataloustoiminnan monipuolistamiseksi terveydenhuollon, sosiaalisen integroitumisen, yhteisön tukeman maatalouden sekä ympäristöä ja elintarvikkeita koskevan koulutuksen aloilla toteutettaviin toimintoihin	4,20	0,29	7 %	0,03	1 %	11 %
16.10 Muut	6,30	13,47	214 %	3,04	48 %	23 %
19. Leader³⁾, yhteensä	126,00	66,45	53 %	26,06	21 %	39 %
19.2 Tuki paikallisen kehittämissuunnitelman mukaisten toimien toimeenpanoon ⁴⁾	91,14	49,01	54 %	20,38	22 %	42 %
19.3 Paikallisen toimintaryhmän yhteistyötoimien valmistelu ja toimeenpano ⁴⁾	9,66	4,84	50 %	1,17	12 %	24 %
19.4 Toimintakustannukset ja toiminnan edistäminen	25,20	12,60	50 %	4,51	18 %	36 %
20. Tekninen apu, yhteensä	29,40	20,73	71 %	2,90	10 %	14 %
20.1 Tuki tekniseen apuun (muu kuin kansallinen maaseutuverkosto)	25,20	17,86	71 %	2,82	11 %	16 %
20.2 Tuki kansallisen maaseutuverkoston perustamiseen ja toimintaan	4,20	2,87	68 %	0,08	2 %	3 %
Kaikki yhteensä	2 359,70	1 628,80	69 %	1 158,20	49 %	71 %

¹⁾ Alustavat määrät toimenpiteittäin/alatoimenpiteittäin, jotka sisältävät 6 %:n suoritusvarauksen. Suoritusvarauksen saamisen edellytyksenä on ohjelma-asiakirjan luvussa 7 esitetyn tuloskehityksen tavoitteiden toteutuminen.

²⁾ Muu kansallinen julkinen rahoitus (pääosin kuntien rahoitus) 19 milj. €, josta arvioidaan kertyvän pääosa maaseudun palveluiden ja kylien kehittämisen (nyt 70 %) sekä yhteistyön ja innovaatioiden (nyt 22 %) kautta. Vähäinen osa kertyy koulutuksen ja tiedonvälityksen (nyt 7 %) sekä yritysinvestointien (tp:t 4.2 ja 6.4, nyt 1 %) kautta. Arvioitu kertymä sitoumusten osalta oli 31.12.2017 mennessä noin 11,8 milj. € (62 % kehyksestä), josta kuntien rahoitusta oli noin 8,8 milj. € (75 %).

³⁾ Muu kansallinen julkinen rahoitus (pääosin kuntien rahoitus) 60 milj. €. Arvioitu kertymä sitoumusten osalta 31.12.2017 mennessä oli noin 32 milj. € (53 % kehyksestä).

⁴⁾ Yritys- ja hanketukien sitoumukset: Yritys- ja hanketukien rahoituskehyksestä (ilman Leader-ryhmien toimintarahaa) oli sidottu 31.12.2017 mennessä noin 52 %. ELY-keskusten hanketuissa oli sidottu noin 57 % ja yritystuissa noin 44 % maaseutuohjelman ao. toimenpiteiden rahoituskehyksistä. Leaderin osalta (ilman toimintarahaa) sidonta-aste oli noin 53 %. Käytettävissä olevasta EU-valtuudesta (ilman Leader-ryhmien toimintarahaa) oli sidottu noin 86 % (ELY-keskuskiintiöt 85 % ja Leader-ryhmät 88 %). Yritystukien osalta päätöksenteko käynnistyi joulukuussa 2015 ja hanketukien osalta tammikuussa 2016.

⁵⁾ Sitoumukset vastaavat 31.12.2017 mennessä toteutuneita maksuja.

Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014-2020 toteuma prioriteeteittain ja kohdealoittain

	Ohjelman osarahoitteinen osuus						
	Ohjelman julkinen rahoitus yhteensä	Maksettu 30.12.2017			Sidottu 31.12.2017		
		Julkinen rahoitus	Maaseuturahasto	%	Julkinen rahoitus	Maaseuturahasto	%
Prioriteetti 2: Maatilojen elinkelpoisuuden ja kilpailukyvn parantaminen kaikenlaisessa maataloudessa kaikilla alueilla sekä innovatiivisen maatalateknologian ja kestävän metsänhoidon edistäminen	349 200 000	112 632 451	47 305 630	32 %	219 812 143	92 321 100	63 %
<u>Kohdeala 2A:</u> Kaikkien maatilojen taloudellisen suorituskyvyn parantaminen sekä maatilojen rakenneuudistuksen ja nykyaikaistamisen helpottaminen, erityisesti markkinoille osallistumisen ja markkinoille suuntautumisen sekä maatalouden monipuolistamisen lisäämiseksi	268 200 000	98 095 722	41 200 203	37 %	186 510 338	78 334 342	70 %
<u>Kohdeala 2B:</u> Riittävän ammattitaitoisten viljelijöiden maatalousalalle pääsyn ja erityisesti sukupolvenvaihdosten helpottaminen	81 000 000	14 536 729	6 105 426	18 %	33 301 804	13 986 758	41 %
Prioriteetti 3: Elintarvikeketjun organisoitumisen edistäminen mukaan lukien maataloustuotteiden jalostus ja kaupan pitäminen, eläinten hyvinvointi ja maatalouden riskienhallinta	559 000 000	212 255 672	89 147 382	38 %	280 050 293	117 621 123	50 %
<u>Kohdeala 3A:</u> Alkutuottajien kilpailukyvn parantaminen kytkemällä heidät paremmin maatalouselintarvikeketjuun maataloustuotteiden arvoa lisäävien laatujärjestelmien, paikallisten markkinoiden edistämistä sekä menekinedistämistä koskevien toimien, lyhyiden jakeluketjujen, tuottajaryhmien ja -organisaatioiden sekä toimialaorganisaatioiden avulla	559 000 000	212 255 672	89 147 382	38 %	280 050 293	117 621 123	50 %
Prioriteetti 4: Maa- ja metsätalouteen liittyvien ekosysteemien ennallistaminen, säilyttäminen ja parantaminen	3 773 531 757	2 276 858 368	956 280 514	60 %	2 931 183 112	1 231 096 907	78 %
Prioriteetti 5: Voimavarojen tehokkaan käytön sekä vähähiiliseen ja ilmastoa säästävään talouteen siirtymisen edistäminen maatalous-, elintarvike- ja metsäsektoreilla	102 600 000	9 932 013	4 171 445	10 %	30 252 865	12 706 203	29 %
<u>Kohdeala 5B:</u> Maatalouden ja elintarvikejalostuksen energiatehokkuuden lisääminen	12 000 000	643 678	270 345	5 %	2 273 113	954 707	19 %
<u>Kohdeala 5C:</u> Uusiutuviin energialähteiden sekä biotalouteen tarkoitettujen sivutuotteiden, jätteiden, jäännösten ja muiden kuin elintarvikkeiksi tarkoitettujen raaka-aineiden tarjonnan ja käytön helpottaminen	43 500 000	6 654 758	2 794 998	15 %	21 339 399	8 962 548	49 %
<u>Kohdeala 5D:</u> Maatalouden kasvihuonekaasu- ja ammoniakkipäästöjen vähentäminen	40 000 000	2 549 943	1 070 976	6 %	6 082 950	2 554 839	15 %
<u>Kohdeala 5E:</u> Hiilen sitomisen ja talteenoton edistäminen maa- ja metsätaloudessa	7 100 000	83 635	35 127	1 %	557 403	234 109	8 %
Prioriteetti 6: Sosiaalisen osallisuuden, köyhyyden vähentämisen ja taloudellisen kehityksen edistäminen maaseudulla	762 000 000	139 040 583	58 397 045	18 %	367 435 107	154 322 745	48 %
<u>Kohdeala 6A:</u> Pienyritysten monipuolistamisen, perustamisen ja kehittämisen sekä työpaikkojen luomisen helpottaminen	377 000 000	57 101 146	23 982 481	15 %	146 562 074	61 556 071	39 %
<u>Kohdeala 6B:</u> Maaseutualueiden paikallisen kehittämisen edistäminen	354 000 000	74 476 668	31 280 201	21 %	196 891 529	82 694 442	56 %
<u>Kohdeala 6C:</u> Tieto- ja viestintäteknologian saavutettavuuden, käytön ja laadun parantaminen maaseudulla	31 000 000	7 462 768	3 134 363	24 %	23 981 504	10 072 232	77 %
Tekninen apu	70 000 000	6 899 450	2 897 769	10 %	49 365 500	20 733 510	71 %
YHTEENSÄ	5 616 331 757	2 757 618 537	1 158 199 785	49 %	3 878 099 019	1 628 801 588	69 %

	Kansallinen lisärahoitus				
	Kansallinen lisärahoitus yhteensä	Maksettu 31.12.2017	%	Sidottu 31.12.2017	%
Prioriteetti 2: Maatilojen elinkelpoisuuden ja kilpailukyvn parantaminen kaikenlaisessa maataloudessa kaikilla alueilla sekä innovatiivisen maatilateknologian ja kestävän metsänhoidon edistäminen	675 200 000	25 185 324	4 %	117 236 359	17 %
<u>Kohdeala 2A:</u> Kaikkien maatilojen taloudellisen suorituskyvyn parantaminen sekä maatilojen rakenneuudistuksen ja nykyaikaistamisen helpottaminen, erityisesti markkinoille osallistumisen ja markkinoille suuntautumisen sekä maatalouden monipuolistamisen lisäämiseksi	608 200 000	25 185 324	4 %	104 691 991	17 %
<u>Kohdeala 2B:</u> Riittävän ammattitaitoisten viljelijöiden maatalousalalle pääsyn ja erityisesti sukupolvenvaihdosten helpottaminen	67 000 000			12 544 368	19 %
Prioriteetti 3: Elintarvikeketjun organisoitumisen edistäminen mukaan lukien maataloustuotteiden jalostus ja kaupan pitäminen, eläinten hyvinvointi ja maatalouden riskienhallintaa					
<u>Kohdeala 3A:</u> Alkutuottajien kilpailukyvn parantaminen kytkemällä heidät paremmin maatalouselintarvikeketjuun maataloustuotteiden arvoa lisäävien laatu järjestelmien, paikallisten markkinoiden edistämistä sekä menekinedistämistä koskevien toimien, lyhyiden jakeluketjujen, tuottajaryhmien ja -organisaatioiden sekä toimialaorganisaatioiden avulla					
Prioriteetti 4: Maa- ja metsätalouteen liittyvien ekosysteemien ennallistaminen, säilyttäminen ja parantaminen	1 830 300 000	912 056 052	50 %	964 056 052	53 %
Prioriteetti 5: Voimavarojen tehokkaan käytön sekä vähähiiliseen ja ilmastoa säästävään talouteen siirtymisen edistäminen maatalous-, elintarvike- ja metsäsektoreilla	47 800 000	456 076	1 %	854 901	2 %
<u>Kohdeala 5B:</u> Maatalouden ja elintarvikejalostuksen energiatehokkuuden lisääminen					
<u>Kohdeala 5C:</u> Uusiutuvien energialähteiden sekä biotalouteen tarkoitettujen sivutuotteiden, jätteiden, jäännösten ja muiden kuin elintarvikkeiksi tarkoitettujen raaka-aineiden tarjonnan ja käytön helpottaminen	23 900 000	54 979	0,2 %	106 146	0,4 %
<u>Kohdeala 5D:</u> Maatalouden kasvihuonekaasu- ja ammoniakkipäästöjen vähentäminen	23 900 000	401 097	2 %	748 755	3 %
<u>Kohdeala 5E:</u> Hiilen sitomisen ja talteenoton edistäminen maa- ja metsätaloudessa					
Prioriteetti 6: Sosiaalisen osallisuuden, köyhyyden vähentämisen ja taloudellisen kehityksen edistäminen maaseudulla					
<u>Kohdeala 6A:</u> Pienyritysten monipuolistamisen, perustamisen ja kehittämisen sekä työpaikkojen luomisen helpottaminen					
<u>Kohdeala 6B:</u> Maaseutualueiden paikallisen kehittämisen edistäminen					
<u>Kohdeala 6C:</u> Tieto- ja viestintäteknologian saavutettavuuden, käytön ja laadun parantaminen maaseudulla					
Tekninen apu					
YHTEENSÄ	2 553 300 000	937 697 452	37 %	1 082 147 312	42 %